

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Vaccinaties voor kinderen van 4 jaar

Rijksvaccinatieprogramma

Bescherm je kind tegen ernstige infectieziekten

Op 4-jarige leeftijd krijgt je kind opnieuw een vaccinatie tegen difterie, kinkhoest, tetanus en polio (DKTP). Je kind is hiermee beschermd tegen het krijgen van deze ziekten en complicaties. Ook kan je kind anderen niet besmetten. Dat is ook heel belangrijk voor kinderen die (nog) niet gevaccineerd zijn. Bijvoorbeeld omdat zij te jong zijn of door een ziekte niet gevaccineerd kunnen worden.

Een vanzelfsprekende keuze

Bijna alle kinderen in Nederland worden gevaccineerd tegen ernstige infectieziekten. Daarom komen deze ziekten nauwelijks meer voor. Toch is vaccineren verstandig, want als we stoppen met vaccineren komen de ziekten terug.

**“Hoort bij
een gezonde
opvoeding”**

Nicole (41) vindt vaccineren een gezonde en logische keuze

Al voor de geboorte van dochter Eva (4) was het duidelijk: net als haar oudere broer en zus zou ook zij gewoon alle vaccinaties krijgen. Volgens Nicole en haar man Bart horen de prikjes bij een gezonde en veilige opvoeding. Met een achteroom die polio heeft gehad, weet Nicole ook hoe belangrijk vaccineren is. Ze vindt het goed voor haar eigen gezin. Én voor de kinderen van andere ouders. Vaccinatie is volgens haar een gezonde en logische keuze.

Lees het verhaal van Nicole en dochter Eva op rijksvaccinatieprogramma.nl/nicole

Gezonde start in het leven

We vinden het belangrijk dat kinderen een gezonde start in het leven krijgen. Als zuigeling, kleuter én als ouder kind. Daarom bieden alle landen van de wereld kinderen vaccinaties aan. Ieder land heeft een eigen vaccinatie-schema. Al deze schema's lijken erg op elkaar.

Veilig en betrouwbaar

Voordat een vaccin mag worden gebruikt, is het uitgebreid getest. Dat gebeurt net als bij andere medicijnen. Alleen als duidelijk is dat een vaccin werkt en veilig is, mag het gebruikt worden. Bij medicijnen voor kinderen is deze controle zelfs nog strenger. Ook tijdens het gebruik wordt de veiligheid van vaccins in de gaten gehouden. Dat gebeurt niet alleen in Nederland, maar over de hele wereld.

Bijwerkingen

Vaccinaties kunnen bijwerkingen geven. Dat komt meestal omdat vaccinaties de afweer van het lichaam aan het werk zetten. Deze bijwerkingen zijn meestal mild en gaan vanzelf over. Een lichte koorts (temperatuur rond 38 graden) na de vaccinatie komt het meest voor. Ook de plek waar de prik is gegeven, kan wat rood of dikker worden. Als je kind last heeft van de bijwerkingen, kun je het een paracetamol geven. Heftige bijwerkingen zijn heel zeldzaam. Maak je je zorgen, omdat je kind heel erg ziek is? Of na enkele dagen nog hangerig of koortsig blijft? Neem dan contact op met de huisarts.

Bijwerking melden

Je kunt een bijwerking van een vaccinatie melden bij de arts of verpleegkundige die de vaccinatie gegeven heeft. Zij geven de bijwerking door aan Bijwerkingencentrum Lareb. Je kunt ook zelf bij Lareb de bijwerking melden via www.lareb.nl. Dat kan ook via de website rijksvaccinatieprogramma.nl.

Waarom deze prik?

Voor sommige infectieziekten zijn meerdere vaccinaties nodig om goed beschermd te zijn tegen de ziekte. Soms komt dat omdat de werking van een vaccin na een aantal jaar minder wordt. Om je kind goed te beschermen tegen difterie, kinkhoest, tetanus en polio zijn meerdere vaccinaties nodig.

Vaccin en bijsluiter

Wil je weten wat er in de vaccinaties zit die je kind krijgt? Op de website van het Rijksvaccinatieprogramma vind je alle bijsluiters van de verschillende vaccinaties. Kijk op rijksvaccinatieprogramma.nl/bijsluiters.

Mijn kind is ziek

Heb je een uitnodiging gekregen, maar is je kind ziek? Overleg dan vooraf met de arts die de vaccinatie geeft of de vaccinatie uitgesteld moet worden. Ook als je kind medicijnen gebruikt, is het verstandig vooraf te overleggen.

Difterie

Difterie is een ernstige keelontsteking. Voor de invoering van vaccinatie was difterie een belangrijke doodsoorzaak bij kinderen.

Kinkhoest

Kinkhoest veroorzaakt heftige hoestbuien die maanden kunnen duren. De hoestbuien kunnen tot uitputting en hersenschade leiden. Je kunt er zelfs aan overlijden. De ziekte verloopt bij gevaccineerde kinderen minder ernstig. Vaccinatie tegen kinkhoest beschermt goed, maar niet volledig en ook niet levenslang. Daardoor komt kinkhoest nog steeds voor in Nederland.

Tetanus

Tetanus leidt tot verkramping van de spieren. Zonder behandeling is tetanus dodelijk. Tetanus is niet besmettelijk. Een kind kan tetanus krijgen als het wordt gebeten door een (huis)dier of als er straatvuil in een wond komt.

Polio

Polio kan leiden tot blijvende verlammingen van benen, armen en/of ademhalingspijpen.

In gesprek met de jeugdgezondheidszorg

Op de website rijksvaccinatieprogramma.nl vind je meer informatie over de verschillende infectieziekten, vaccinaties en bijwerkingen. Helaas is er ook veel foute informatie te vinden op internet. Daarom kun je voor vragen over vaccinaties en ziekten altijd terecht bij de arts of verpleegkundige van je consultatiebureau, het Centrum voor Jeugd en Gezin of de GGD in je regio.

Mijn kind is bang voor de prikken

Kinderen van 4 jaar vinden prikken soms eng en vervelend. Dat is heel normaal. Leg uit dat het prikmoment maar kort duurt en eventjes pijn kan doen. Zorg dat je kind vooraf iets gegeten heeft. De jeugdarts of -verpleegkundige heeft tips om het prikmoment zo goed mogelijk te laten verlopen.

Welke vaccinaties krijgt mijn kind?

 Inenting 1

 Inenting 2

3 maanden

DKTP-Hib-HepB

Pneu

5 maanden

DKTP-Hib-HepB

Pneu

11 maanden

DKTP-Hib-HepB

Pneu

14 maanden

BMR

MenACWY

4 jaar

DKTP

9 jaar

DTP

BMR

10 jaar (2e inenting half jaar later)

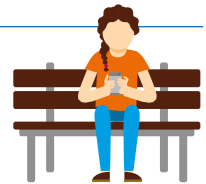
HPV

HPV

14 jaar

MenACWY

Extra DKTP-Hib-HepB vaccinatie op de leeftijd van 2 maanden

Een kind krijgt een extra vaccinatie bij 2 maanden als moeder niet gevaccineerd is tegen kinkhoest tijdens de zwangerschap, en in bijzondere situaties. De jeugdarts bespreekt dit met je.

Betekenis afkortingen

D Difterie
K Kinkhoest
T Tetanus
P Polio
Hib Haemophilus influenzae type b
HepB Hepatitis B
Pneu Pneumokokken
B Bof

M Mazelen
R Rodehond
MenACWY Meningokokken ACWY
HPV Humaan Papillomavirus

Gegevens over de vaccinatie

Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) coördineert het Rijksvaccinatieprogramma in Nederland. Het RIVM informeert ouders over de vaccinaties van het Rijksvaccinatieprogramma en stuurt de uitnodigingen voor vaccinaties. De jeugdgezondheidszorg (JGZ) in de buurt voert het Rijksvaccinatieprogramma uit en geeft de vaccinaties.

Als je kind een vaccinatie heeft gekregen, legt de JGZ de gegevens over de vaccinaties vast in het JGZ-systeem en op het vaccinatiebewijs van je kind. Als je het goed vindt, deelt de JGZ de gegevens met het RIVM. Dit gaat om vaccinatiegegevens samen met persoonsgegevens van je kind. De jeugdarts of -verpleegkundige van de JGZ vraagt jou om toestemming voor het delen van de gegevens tussen de JGZ en het RIVM.

Deze toestemming is belangrijk. Het RIVM kan verschillende taken alleen (goed) doen als bekend is welke vaccinaties je kind precies heeft gekregen. Het RIVM gebruikt de gegevens bijvoorbeeld om je op het juiste moment een herinnering te sturen voor de vaccinaties van je kind. Daarnaast kan het RIVM je een kopie van het vaccinatiebewijs van je kind geven als je daarom vraagt.

Het RIVM gebruikt de gegevens ook om de kwaliteit van het Rijksvaccinatieprogramma en de vaccins in de gaten te houden. Tot slot gebruikt het RIVM de gegevens om te berekenen hoeveel kinderen in Nederland alle vaccinaties hebben gehad. Als er een infectieziekte uitbreekt, is het namelijk heel belangrijk om te weten hoeveel mensen beschermd zijn. Dan kan het RIVM beoordelen of de ziekte kan verspreiden en of er maatregelen nodig zijn.

Voor meer informatie zie rijksvaccinatieprogramma.nl/jouw-toestemming

Vaccinaties buiten het Rijksvaccinatieprogramma

Er zijn ook vaccins die niet in het Rijksvaccinatieprogramma zitten. Je kunt je kind, of jezelf, ook laten inenten met die vaccins. Je moet ze dan wel zelf betalen. Als je dit wil, kun je dit overleggen met je huisarts of een vaccinatiecentrum. Je kunt deze vaccins niet krijgen op het consultatiebureau. Op [rivm.nl/vaccinaties](https://www.rivm.nl/vaccinaties) lees je meer over de vaccins die in Nederland verkrijgbaar zijn.

Ga je met je kind een (verre) reis maken? Informeer dan bij een bureau voor reizigersvaccinaties (GGD) of er extra vaccinaties nodig zijn.

Dit is een uitgave van:

**Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu**

Postbus 1 | 3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

januari 2022

De zorg voor morgen begint vandaag